

Với trị giá tài sản hiện nay là 25 tỉ bảng Anh (khoảng 38 tỉ USD) công ty Microsoft đã vượt qua mặt công ty IBM để trở thành công ty máy tính mạnh nhất thế giới, càng vượt xa so với Ford, GMC, Boeing và Eastman Kodak. Nó vượt lên mạnh từ khi chương trình phần mềm Windows của nó bán chạy hơn mọi phần mềm của các hãng cạnh tranh. Ngày nay có trên 120 triệu người dùng máy tính sử dụng chương trình Windows.

Thành lập năm 1975, Microsoft đã vươn lên mạnh mẽ trong thị trường phần mềm đến nỗi Ủy ban thương mại liên bang Mỹ phải tiến hành xem xét những khiêu nại của các công ty khác về những trở được tổ cáo là cạnh tranh thiếu trung thực và âm mưu độc quyền của hãng này.

Với cơ sở ban đầu ở Redmond, gần Seattle thuộc bang Washington, Microsoft được sáng lập bởi 2 chàng thanh niên chưa đầy 20 tuổi: William Gate và Paul Allen, ngày nay lực lượng lao động của công ty đã lên tới 15.000 người. Càng lên cao càng lắm kẻ thù, hiện nay IBM đã liên minh với Apple Computer để mưu cạnh tranh với Microsoft.

Con đường học vấn của Gates không có gì là sáng láng: anh học ở Trung học Lakeside (Settle) rồi theo học toán ở đại học Harvard nhưng đến năm thứ 3 thì bỏ học trước sự kinh ngạc của

ông bố.

Năm nay, 38 tuổi, anh vẫn còn mang nét trẻ trung với nụ cười mím đậm ấm. Nhìn anh, bạn khó tưởng tượng nổi hồi năm 19 tuổi, trong vòng 8 tuần lễ, anh đã soạn xong chương trình ngôn ngữ phần mềm hoàn toàn mới, ký được hợp đồng soạn chương trình cho cái máy tính cá nhân đầu tiên của thế giới và chính là cha đẻ của chương trình Windows ngày nay. Sự giàu có không làm anh thay đổi là mấy, tuy hiện nay người ta đã gọi anh là người giàu nhất nước Mỹ. Ngoài căn nhà, vật dụng xa xỉ nhất mà anh có chỉ là một chiếc thuyền buồm khiếm tốn trị giá có 10 ngàn USD. Anh cũng ít khi dùng tới chiếc thuyền này và bạn bè kể rằng anh đã bực bội mất mấy ngày tự hỏi tại sao mình lại tiêu xài phung phí đến thế. Anh bảo "Tôi chẳng có thừa thời gian để tiêu tiền, nên tôi nghĩ tiền bạc cũng chả thành vấn đề gì".

Một bạn học của anh kể rằng hồi còn học ở Lakeside, sau một trận chơi bóng, anh tỉnh bơ nói rằng mình sẽ trở thành triệu phú vào năm 30 tuổi. Sau đó anh lại rút con số đó còn 25. Một chuyện khác là anh cũng thường có vẻ lơ đãng trong giờ học nhưng lại bất ngờ đứng lên phát biểu ý kiến khi thầy giáo trình bày sai điều gì đó. Dĩ nhiên có thể đó cũng chỉ là những huyền thoại thường được thêu dệt nên quanh những nhân vật

thành đạt và giàu có.

Sự thực thì Gates sinh ra trong một gia đình triệu phú. Một nguồn lợi tức gia đình bảo đảm cung cho anh 1 triệu USD dù có bất cứ gì xảy ra. Anh là con một trong một gia đình được ưu đãi. Lakeside cũng là một trường học cho con nhà giàu ở Seattle. Cha của anh là đồng giám đốc một công ty tư vấn pháp luật hàng đầu của Seattle. Điều đó khiến giới kinh doanh cho rằng thành công của anh cũng nhờ vào sức mạnh thuận lợi đó. Nếu không giải thích giải sự thành công quá sớm của anh giữa một lũ những công ty địch thủ rất đáng gờm, mà những công ty này hóa ra đều từng là đồng minh của anh trong một thời gian trước đây.

Chính việc liên kết đồng minh này đã cho phép Gates bỏ học và lập được công ty riêng ở một vùng hẻo lánh thuộc bang New Mexico. Microsoft đã liên kết với các hãng sản xuất những chiếc máy tính cá nhân đầu tiên cho đến lúc cung cấp hơn và chấm dứt liên minh với một phần quyết rất thuận lợi của tòa án. Cuộc liên minh được biết tới nhiều nhất là liên minh với IBM đã giúp Gates (và hãng Microsoft) trở thành đối tác chủ yếu của IBM trong việc tung ra thị trường mặt hàng máy tính cá nhân của IBM. Và cuộc liên minh này cũng chỉ kéo dài trong chừng mực Microsoft còn

cảm thấy cần thiết, và liên minh đã chấm dứt vào 1991.

Gates cũng hiểu vấn đề này rất có ảnh hưởng, nhất là trong khi Ủy ban Thương mại Liên bang đang nghiên cứu về công ty của anh, nên anh chỉ than phiền là đã bị công kích thái quá. Về chuyện ra đám với IBM, anh chỉ phát biểu rằng tại IBM có những thay đổi khiến tăng thêm xung khắc giữa hai công ty.

Khi được hỏi có phê phán anh đã phát biểu rằng trong 10 năm nữa, IBM sẽ sụp đổ không (điều này đã được tường thuật trên báo chí) anh đã dè dặt cho rằng đó là câu trích dẫn sai "Có thể rằng IBM sẽ chia nhỏ thành nhiều công ty, đó là ý riêng của tôi, và điều đó có thể xảy ra nếu người ta không biết thích ứng nhanh chóng. Không ai nên tự mãn cả".

Vẫn với tính cách củ một thanh niên, điều an quan tâm hiện nay vẫn là những chuyện sẽ xảy ra trong tương lai, chứ không phải những thành đạt hiện tại. Anh dự định tiến về lãnh vực thông tin di động, đặc biệt là truyền hình. Anh gọi cuộc cách mạng mới này là Multi-Media (Phương tiện truyền thông đa năng). Anh mơ đến chuyện gài phần mềm vào cho đĩa compact có tăng khả năng lưu trữ thông tin lên cả ngàn lần. Về chuyện đưa phim ảnh và máy tính để khiến việc xem TV bớt thụ động đi, tăng tính tác động hai chiều ho

(interactive, có người dịch là tác động qua lại). Điều này có nghĩa là gì?

Nghĩa là bạn không thụ động chờ người ta trình chiếu cái gì đó trên TV nữa, mà với một TV gắn với máy tính, bạn có thể xem lại các thông tin để quyết định nên xem chương trình đó hay không và xem như thế nào. Thí dụ trước khi xem một chương trình thể thao, bạn có thể lệnh cho máy tính cho bạn xem thông tin về kỹ lục của đội bóng hay của vận động viên đó, những thắng hay bại của họ trước đây. Trong chương trình nhạc pop, bạn có thể lệnh cho máy hiện ra lời nhạc của một bài hát đang được trình diễn. Hoặc trong một giàn giao hưởng, bạn có thể điều khiển để chỉ nghe âm thanh của một nhạc cụ ưa thích nào đó thôi.

Tóm lại, bạn có thể tác động ngược lại tới chương trình TV chứ không thụ động chờ xem như trước đây. Điều này có tác động rất lớn trong đời sống tiêu thụ sản phẩm giải trí của con người. Dĩ nhiên, chuyện này không thể xảy ra trong sớm chiều, nhưng nghe chừng Hollywood rất lưu ý tới ý tưởng này của anh.

Cuộc cách mạng phần mềm đang xảy ra, trước đây Microsoft là một trong những kẻ đầu tiên tiến vào lĩnh vực này, nhưng hiện nay thì đã có mặt cả ngàn người. Cuộc cách mạng tin học chưa hề chấm dứt, theo anh, còn vô số chuyện để làm. Nên nhớ, con người phải mất cả thập niên tìm tòi mới tới lúc chỉ cần nhấn nút bàn phím là mọi thứ cả kho dữ kiện như ngày nay.

Anh cũng ý thức được sự thành đạt sớm của mình sẽ tạo nhiều kẻ đối địch. Lên được tới đỉnh cao, bây giờ nhìn lại, hình như trở thành quá dễ, nhưng duy trì vị trí đó cho dù tài giỏi và đã có học thức - cũng không phải chuyện ngon ăn. "Không có gì bảo đảm cả, nhất là trước hàng đối thủ như IBM hay Apple" ♣

PHẠM VIÊM PHƯƠNG
(theo BBC Worldwide)

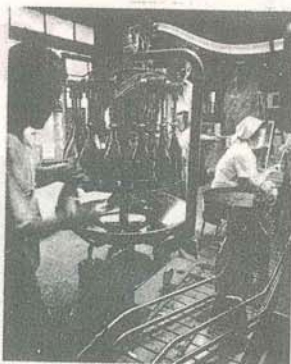
Ở MỘT NHÀ MÁY RƯỢU SAKÉ

Thời gian làm rượu saké thích hợp nhất là mùa đông. Nhưng chỉ có những bậc thầy trong nghề mới hiểu ra điều đó.

Genzaburo Koyama theo một lối sống cổ truyền, đơn giản như những người ở các thế hệ trước. Mỗi năm, từ tháng Ba đến tháng Mười một, ông có mặt trên cánh đồng của mình ở quận Niigata gần thành phố Kashiwazaki để trồng một giống lúa tên là *koshihikari*. Từ tháng Mười hai đến tháng Hai, khi thành phố Kashiwazaki chìm trong những cơn gió tuyết từ biển Nhật Bản thổi vào, thì Koyama và 4 người đồng sự chuyển về làm việc trong một nhà máy. Tại đây, họ tiến hành một qui trình bí truyền để chế biến giống lúa *yamadanishiki* thành rượu *nihonshu* vốn thường được biết tới dưới tên gọi rượu saké.

Tại nhà máy, Koyama và các bạn sống theo lối xưa, họ còn được gọi tên là *hyakunichi* (bách nhật nhân) tương với số ngày (100 ngày) họ ủ rượu saké hàng năm. Rượu saké theo kiểu truyền thống này phải làm vào mùa đông, khi nhiệt độ bảo đảm kiểm soát được quá trình lên men một cách tự nhiên. Đó là loại công việc chỉ có những người như Koyama mới làm được, đa số họ đều trên 50 tuổi, nếu làm nông thì họ cũng thông thạo. Nhưng thay vì làm việc tại một trong số rất nhiều nhà máy rượu saké ở Niigata, thì Koyama và các bạn đã về Tokyo và làm trong nhà máy Koyama Shuzo. Nhà máy này chỉ tính cỡ trùng tên với ông chứ chẳng có bà con gì cả.

Koyama Shuzo thuộc loại nhà máy còn trẻ tuổi trong ngành rượu ở Tokyo. Genzaburo Koyama là *toji-san* (thầy cất rượu) của nhà máy này. Ông nắm trong tay hương vị riêng, và cũng là yếu tố thành công, của rượu saké Koyama Shuzo. Tuy nhà máy thuộc loại những nhà máy sau cùng sót lại, nhưng

không phải là một ngành đang hấp hối. Những nhà máy rượu ở đây chỉ đếm được trên đầu ngón tay và nhà máy nhỏ bé này làm ăn cũng khá khá, họ bán được chừng 350 ngàn lít rượu saké hàng năm.

Nhà máy nằm ở phía bắc nhà ga xe điện ngầm Nanbuko. Vào một sáng tháng Giêng giá lạnh, những ngọn gió cắt da từ hai con sông Sumida và

Arakawa gần đó thổi vào còn khiến trời lạnh hơn. Nhưng vào trong khu nhà máy, bạn có thể nghe tiếng lụp bụp của những lò gas, ngửi thấy mùi gạo đang nấu và nghe những tiếng chân đi giày cao su di chuyển nhẹ nhàng, Koyama và bốn người bạn của ông làm việc im lặng nhưng ông cũng thích trò chuyện về nghề nghiệp của mình trong giờ nghỉ tay:

"Tôi đã ở trong nghề này 47 năm. Cha tôi cũng là *toji* ở đây. Tôi làm việc chung với ông ấy cho đến ngày ông về hưu và tôi thay thế". Ông đang ưu tư vì chuyện thăng con ông có vẻ không muốn theo nghề của bố. "Cả nước Nhật có chừng 1.800 nhà máy rượu saké, nhưng để tìm được một *toji* không phải là chuyện dễ". Nên ông đang lo mình không có truyền nhân.

Còn Kozo Koyama, 45 tuổi, giám đốc đời thứ tư của nhà máy này thì lại cho rằng chưa chắc con trai ông *toji* sẽ bỏ nghề của bố. Ông nói "Con trai *toji-san* đang làm việc ở đây. Ai dám chắc sự đời sẽ ra sao"? Bản thân ông giám đốc, trước đã từng làm cho một xí nghiệp dược rồi một cửa hàng tổng hợp lớn trước khi trở về theo cái nghề truyền đời đã 114 năm này của gia đình.

Toji-san là người giám sát qui trình ủ rượu, tuyển chọn bài men, con men; theo dõi quá trình lên men và quyết định lúc nào sẽ chiết rượu khỏi thùng ủ, rồi lọc, chắt nó ngấu rồi đóng chai. Công việc của ông đòi hỏi kinh nghiệm, kỹ xảo và cả nghệ thuật nữa. và chính thiên khiếu của nhà nghệ sĩ là yếu tố quan trọng nhất để tạo được một thứ rượu saké đặc thù.

"Ngày nay ông Koyama nói người ta có đủ thứ máy móc làm được mọi chuyện, có dàn lạnh để kiểm soát nhiệt độ. Nhưng chúng chỉ để làm ra thứ rượu saké trung bình thôi. Muốn có một thứ thật đặc biệt, mình phải làm toàn bằng tay".

Trong 3 tháng mùa đông, công trình lao động của họ sẽ nằm trong các bồn chứa, có bồn lớn tới 6.000 lít. Rồi suốt năm, các công nhân chỉ cần tuần tự chiết rượu từ bồn theo thứ tự định sẵn, khử trùng và đóng chai rồi tung vào thị trường. Trong khi đó, Koyama các bạn đã trở về với cánh đồng ở Niigata, chăm sóc ruộng lúa, cho đến khi tuyết mùa đông lại xua họ trở về kokyo ♣

ANH THU (theo Discovery 1.94)